

Kyrkor och kloster runt Vättern

Besök våra kyrkor och kloster runt Vättern. Här erbjuder vi ett riksintressant urval från tidig medeltid till vår tid.

1. Sofia Magdalena kyrka, Askersund
2. Askersunds landskyrka
3. Ask
4. Ekebyborna
5. Vreta Kloster kyrka och klosteruin
6. Linköpings domkyrka
7. Skänninge Vårfrukyrka
8. Bjälbo
9. Hov
10. Hagebyhöga
11. Vadstena klosterkyrka
12. Nässja
13. Örberga
14. Herrestad
15. Rogslösa
16. Väversunda
17. Alvastra klosteruin
18. Heda
19. Ödeshög
20. Kumlaby (Visingsö)
21. Brahekyrkan (Visingsö)
22. Ölmstad
23. Hakarp
24. Lekeryd
25. Öggestorp
26. Barnarp
27. Slottskapellet i Jönköping
28. Bottnaryd
29. Habo
30. Brandstorp
31. Härja
32. Suntak
33. Kungslena
34. Gudhems klosteruin
35. Skara domkyrka
36. Varnhems kyrka och klosteruin
37. Våmb
38. Forsby
39. Mofalla
40. Södra Fågelås
41. Norra Fågelås
42. Brevik
43. Mölltorp
44. Garnisonskyrkan i Karlsborg
45. Beateberg
46. Ekeskog
47. Älgårås
48. Skaga kapell
49. Undenäs
50. Birgittakyrkan, Olshammar

Mer information om respektive byggnad hittar du hos turistbyråerna och på www.vattern.se

Illustrerad av Niklas Johansson

Sevärda kyrkor och kloster runt Vättern

1. Sofia Magdalena kyrka, Askersund

Nuvarande kyrkan stod färdig 1780, efter ritningar av CF Adelcrantz. Från samma tid är de s.k. kyrkflyglarna, som inrymde skolhus, fattigstuga och hospital.

2. Askersunds landskyrka Uppförd efter ritningar av Jean de la Vallée och Erik Dahlberg 1670. Predikstol och altarpuppssats i barock från tiden. Gravkor för familjerna Oxenstierna och Soop.

3. Ask Kyrka från 1100-talets andra hälft. Den räknas som en av Östergötlands märkligare kyrkor och är en av tre östgötska östtornskyrkor. Kalkmålningar från 1400-talet av mästern Amund.

4. Ekebyborna Kyrkan är troligen från mitten av 1100-talet, senare ombyggd men har en klar medeltida karaktär. Smidesornerad dörr från 1100-talet. Ett tornrum kallas "S Birgittas bönekammare". Kalkmålningar från 1400- och 1500-talen. Gravkor från omkring 1600 uppfört av Hans Fleming.

5. Vreta Kloster kyrka och klosteruin Romansk kyrka från omkr. 1100. Gravkor för kungar ur Stenkilska ätten. Madonna och triumfkrucifix från 1200-talet. Sveriges första benediktinerkloster i början av 1100-talet, senare kloster för cisterciensernunnor. Välbevarade ruiner av klosteranläggningen. Museum inne i kyrkan.

6. Linköpings domkyrka ca 1220-1500 med senare tillkommet torn.

Sveriges bäst bevarade gotiska katedral med rika skulpturala utsmyckningar. Triumfkrucifix från 1300-talet. Dopfunt i brons från 1400-talet. Maerten van Heemskercks altartavla från 1542. Gravhällar, bl.a. över biskop Nicolaus Hermanni från 1400-talet.

7. Skänninge Vårfrukyrka Kyrka i tegelgotik invigd i början av 1300-talet. Altartavla från 1631 av Johan Werner d ä, kopia efter altartavlan i Linköpings domkyrka. Ett flertal gravhällar och stora epitafier.

8. Bjälbo Kyrka med torn troligen från omkring 1220. Tornet är indelat i rum och kan även ha haft en försvarsfunktion. Smidesornerad dörr. Kyrkan förknippas främst med Birger Jarl och Folkungaätten.

9. Hov Kyrkan uppfördes i etapper under 1100- och 1200-talen. Kalkmålningar från 1400-talet. Flera fragment av s.k. Eskilstunakistor.

10. Hagebyhöga Kyrkan har kunnat dateras till början av 1120-talet. Tornkapell med altarnisch. Kalkmålningar från 1400-talet. Dopfunt från 1200-talet.

11. Vadstena klosterkyrka Byggt efter heliga Birgittas direktiv, invigd

1430. En stor medeltida skulptursamling, bl a heliga Birgittas relikskrin, två Birgittaskulpturer, Mariaaltarskåp, Birgittaaltarskåp och triumfkrucifix. Gravhällar från flera århundraden. Sancta Birgitta klostermuseum.

12. Nässja Romansk kyrka från 1100-talet. Dopfunt av kalksten från 1200-talet med framställning av olika fabeldjur.

13. Örberga Kyrka daterad till 1116. Torn med förebild i de breda tornbyggnader som kallas västverk. Koret från 1200-talet. Kalkmålningar från 1400-talet, delvis utförda av "Risingemästaren".

14. Herrestad Kyrkan, som är den äldsta daterade stenkyrkan i Sverige, är från 1112. Medeltida

träskulptur från 1400-talet. Två smidesornerade romanska dörrar.

15. Rogslösa Enligt datering är kyrkans torn uppfört före 1213 och långhuset strax före 1200-talets mitt. "Rogslösadörren" från 1275, med figurativa järnbeslag. Triumfkrucifix och altarskåp från 1400-talet.

16. Väversunda Välbevarad kyrka från ca 1160. Kalkmålningar från 1200- och 1600-talen. Krucifix från 1400-talet. Smidesornerad romansk dörr av Asmund.

17. Alvastra klosteruin

Sveriges första kloster, anlagt 1143 av franska cisterciensermunkar. Välbevarad ruin, där klostrets olika byggnader fortfarande kan skönjas.

18. Heda Om- och tillbyggd romansk kyrka från mitten av 1100-talet. Många intressanta tidigmedeltida detaljer. En piscina, där man tömde ut skölvattnet från de heliga kärlen, med en bild som kanske föreställer kung Karl Sverkersson. Flera medeltida skulpturer, bl. a. en romansk Mariabild, känd från Heidenstams dikt "Himladrottningen från Heda".

19. Ödeshög En av våra få kyrkor med östtorn. Sannolikt uppförd under 1100-talet. Om- och tillbyggd under medeltiden och senare. Fragment av kalkmålningar.

20. Kumlaby (Visingsö). Romansk kyrka från omkring 1135, tornet något senare. Målningar från 1400- och 1600-talen.

21. Brahekyrkan (Visingsö). Kyrka från 1600-talet med medeltida torn. Invändigt rikt dekorerat med målningar från 1669 av Johan Werner d.y. Vapenhusets takmålning från 1500-talet.

22. Ölmostad Romansk kyrka från sent 1100-tal, ombyggd efter brand på 1400-talet. Kormålningar från 1500-talet.

23. Hakarp Korsformad stenkyrka från 1694 med spåntak och trätorn. Takmålningar från 1729 av Edvard Orm. Klockstapel från 1747.

24. Lekeryd Romansk kyrka från 1100-talet med torn från 1769. Dopfunt av sandsten 1100-talet, triumfkrucifix från 1200-talet. Takmålning utförd 1782 av Rosenblad från Gränna.

25. Öggestorp Åttahörnig kyrka från 1883 med åttakantigt lanternin. Dopfunt i sandsten, 1100-talet, triumfkrucifix 1300-talet, predikstol från 1681 och altarpuppssats från mitten av 1700-talet.

26. Barnarp Korskyrka från 1686 med äldre delar från 1100-talet. Takmålningar utförda 1730 av Johan Kinnerus. Klockstapel från 1681.

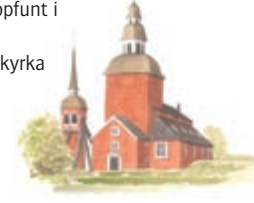
27. Slottskapellet i Jönköping Korsformat kapell i timmer med lanternin, uppfört 1694 efter Erik Dahlbergs ritning. Delar av kapellet tillbyggt i slutet av 1700-talet.

28. Bottnaryd Korsformad timrad kyrka från 1670-talet, utvändigt klädd med rödfärgade spån. Invändiga målningar från 1693-95 som bl.a. skildrar historien om skapelsen och yttersta domen, utförda av Anders Falk, Bogesund. Medeltida dopfunt i sandsten.

29. Habo Rödmålad träkyrka från 1732. Invändiga målningar illustrerar Martin Luthers katekes, utförda av Johan Kinnerus och Johan Christian Peterson.

30. Brandstorp Träkyrka från 1697, utvändigt klädd med rödfärgade spån. Invändiga målningar utförda 1748 av Johan Kinnerus. Kyrkogården hägnad av en timrad, rödfärgad stockgårdsgård.

31. Härja Absidkyrka i sandsten från 1100-talet, ombyggd 1767. Unik romansk stensulptur.

32. Suntak Tidigmedeltida romansk absidkyrka, byggd i sandsten. Sakristia från 1600-talet, inredning 1700-tal.

33. Kungslena Kyrkan lär enligt traditionen vara byggd i mitten på 1200-talet av Erik den Lässe och Halte till minne av slaget vid Lena. De tre spånklädda takryttarna är troligen tillkomna på 1400-talet till minne av mötet 1258 mellan de nordiska kungarna Valdemar och Håkon samt stormannen Birger Jarl. Kyrkan präglas invändigt av en blandning mellan medeltid och barock.

34. Gudhems klosteruin Välbevarad ruin efter cisterciensernunnornas kloster från 1170-talet. Intilliggande sockenkyrka med medeltida ursprung.

35. Skara domkyrka En av landets äldsta domkyrkor, ombyggd på 1880- och 1900-talen. Altarpuppssats och Soopska gravmonumentet från 1600-talet. Glasmålningar av Bo Beskow från mitten av 1900-talet.

36. Varnhems kyrka och klosteruin

Ursprungligen cisterciensermunkarnas klosterkyrka. Kyrkan ombyggd på 1600-talet, med inredning i barock. Birger Jarls grav och de la Gardies familjegrav. Ruin efter cisterciensermunkarnas kloster från mitten av 1100-talet. Klostermuseum.

37. Våmb En av Sveriges bäst bevarade romanska kyrkor från 1100-talets början. Kyrkan välvdes på 1400-talet.

38. Forsby Romansk absidkyrka daterad till 1135. Takmålningar från 1745 av kyrkomålaren Johan Risberg.

39. Mofalla Senmedeltida träkyrka, ombyggd på 1730-talet. Interiör med målningar från senmedeltid och 1730-talet.

40. Södra Fågelås Tornlös spånklädd timmerkyrka från 1600-talet. Välbevarad interiör i barock, altarmålning av Simon Gate, 1942.

41. Norra Fågelås Tornlös, vitputsad stenkyrka i gotik från 1200-talet. Gravkor och vapenhus från 1650- och 1700-talen.

42. Brevik 1200-talskyrka, tillbyggd på 1760-talet. Målat innertak från 1700-talet.

43. Mölltorp Stenkyrka från 1200-talet med spåntak och takryttare. Inredning i barock. Innertak med målningar 1742 av Liedholm.

44. Garnisonskyrkan i Karlsborg Garnisonskyrka från 1860 i Karlsborgs fästning. Ritad av fortifikationslöjtnant Johan af Kleen.

45. Beateberg Centralkyrka i tegel från 1870-talet, ritad av arkitekt Emil Viktor Langlet.

46. Ekeskog Stenkyrka från 1200-talet. Ombyggd i slutet av 1600-talet. Takmålningar av Olof Colliander 1729.

47. Älgarås Senmedeltida spånklädd timmerkyrka. Ombyggd på 1600- och 1700-talen. Interiör och målningar från 1700-talet av Anders Brodsson.

48. Skaga kapell Mindre kapell, uppfört i stavteknik i slutet av 1950-talet efter medeltida förebild och enligt ritningar av professor Erik Lundberg. Efter en brand år 2000 återuppbbyggdes kapellet.

49. Udenäs Nygotisk kyrka i tegel, uppförd på 1890-talet. Ritad av arkitekt Magnus Steendorff.

50. Birgittakyrkan, Olshammar Kyrkplats med medeltida tradition, förknippad med heliga Birgittas make Ulf Gudmarsson. Nuvarande kyrkan är sannolikt byggd under 1600-talets första hälft och ombyggd under 1700-talet. Altarpredikstol.

